

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет географії, туризму та історії
Кафедра географії та методики її навчання

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

(підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 20__ р.

Реєстраційний № _____

«___» _____ 20__ р.

КАБІНЕТ ГЕОГРАФІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОЄКТУВАННЯ
ГЕОГРАФІЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Кваліфікаційна робота студентки
групи Гм-23
ступінь вищої освіти магістр
спеціальності 014.07
Середня освіта (Географія)
Радівілової Олександрі Сергіївни

Керівник: PhD, старший викладач
кафедри географії та методики її
навчання **Карпенко Т.А.**

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS ___ Кількість балів ___

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Радівілова Олександра Сергіївна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що вразі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОЄКТУВАННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	7
1.1. Методичні погляди і підходи до визначення понять «освітнє середовище», географічне освітнє середовище».....	7
1.2. Методичні умови формування освітнього географічного Середовища.....	14
1.3. Методика виконання кваліфікаційного дослідження.....	19
Висновки до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2. КАБІНЕТ ГЕОГРАФІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОЄКТУВАННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА....	23
2.1. Роль, функції та значення шкільних кабінетів географії у розвинених країнах світу.....	23
2.2. Роль, функції та значення кабінету географії як основної складової формування географічного освітнього середовища в Україні.....	25
2.3. Удосконалення навчально-методичного та матеріально- технічного забезпечення шкільних кабінетів географії в Україні.....	41
Висновки до розділу 2.....	45
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48
ДОДАТКИ.....	54

ВСТУП

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Цей Закон регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти [48].

Освітнє середовище – саме та місцевість, де учні знаходяться постійно під час освітнього навчання у навчальних закладах. Це те що оточує учнів, та впливає на успішність навчання кожного з них. Якщо саме говорити про географічне освітнє середовище – то це оточення певне для учнів, щоб проводити уроки географії в комфортному середовищі з доступними навчальними матеріалам та технічним обладнанням для якісного вивчення географії.

Актуальність теми. Тема «Кабінет географії як складова проектування географічного освітнього середовища» є досить актуальною у

наш час у всіх куточках світу, з точки зору педагогіки та психології. Адже за умови педагогіки та психології для учнів потрібне ідеальне освітнє середовище, виконане за всіма стандартами і умовними положенням. Задля покращення знань, соціальних навичок, стимулювання до процесу навчання, та поліпшення практичних умінь.

Мета дослідження:

- Дослідити погляди та підходи до понять «освітнє середовище» та «географічне освітнє середовище».
- Дослідження умов формування освітнього географічного середовища.
- Вивчити педагогічний та психологічний вплив в закладах освіти на освітнє середовище у учнів.
- Оцінити кабінети географії, їх роль, функції та значення у розвинених країнах світу та в Україні.
- Проаналізувати кабінети географії щодо їх комфортного та якісного створення у закладах освіти.
- Визначити основні тенденції та характеристики кабінету географії в складовій освітнього середовища.
- Проаналізувати стан матеріального та технічного забезпечення в географічному кабінеті та визначити роль сучасних технологій та інновацій.
- Проаналізувати шляхи оптимізації та удосконалення шкільних кабінетів географії в Україні.
- Розробити рекомендації щодо оптимізації простору в кабінеті географії.
- Визначити роль сучасних технологій та інноваційних методів навчання у створенні функціонального та технологічного оснащення в кабінеті географії.

Об'єкт дослідження: Об'єктом є саме кабінет географії як складова частина освітнього середовища.

Предмет дослідження: Предметом є організація, функціонування, роль та значення кабінету географії в навчальній діяльності учнів задля створення комфортних умов та поліпшення навчального процесу.

Апробація результатів дослідження відбувалась під час виробничої практики в комунальному закладі освіти «Криворізький ліцей «Гранд» Дніпропетровської обласної ради (Додаток Д).

Структура роботи: кваліфікаційна робота складається з вступу, двох розділів, 10 рисунків, списку використаних джерел, який включає 50 позицій та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОЄКТУВАННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

1.1. Методичні погляди і підходи до визначення понять «освітнє середовище», «географічне освітнє середовище»

Освітнє середовище є досить важливими терміном та значенням в сучасному суспільстві. Адже зараз учні постійно знаходяться у школі, в кабінетах майже цілий день. Тому воно повинно забезпечувати психологічне та ментальне здоров'я учнів, безпеку та комфорт. Бути для них цікавим, не викликати почуття тривоги та втомленості. Його слід створити таким, щоб учні хотіли туди приходити та мали бажання здобувати нові знання. Також для їх нормального зростання, розвитку та формування особистості. Саме найголовніше завдання закладу освіти, не тільки якісно навчати дітей, а створити їм якісне місце для навчання.

Сам термін «освітнє середовище» є досить багатограним та індивідуальним. Багато поглядів є щодо цього поняття. Якщо говорити про саме слово «середовище», воно має багато значень:

1. речовина, тіла, що заповнюють який-небудь простір і мають певні властивості, сфера;

2. сукупність природних умов, у яких проходить життєдіяльність якого-небудь організму;

3. Соціально-побутові умови, в яких проходить життя людини; [40].

Отже, якщо стисло, то середовище це певний простір в нашому житті. Щодо освітнього середовища, то це певний простір створений в навчальному середовищі.

Якщо подивитись у словник, то «освітнє середовище» розуміють як систему впливів й умов формування особистості за заданим зразком, а також можливостей для її розвитку, що містяться в соціальному і просторово-предметному оточенні [26].

Згідно з поглядами А. Веряєва, В. Козирєва та І. Шалаєва, освітнє середовище являє собою сукупність організаційно-педагогічних умов, а також матеріальних, просторово-предметних факторів, соціальних елементів та міжособистісних відносин, які впливають на формування особистості з певними якостями. Всі ці фактори тісно взаємопов'язані, доповнюють та збагачують один одного, здійснюючи вплив на кожного учасника освітнього процесу. З точки зору авторів, освітнє середовище є функціональним процесом конкретного навчального закладу, що виступає як складна система, яка об'єднує інтелектуальні, культурні, програмно-методичні, організаційні та технічні ресурси, забезпечуючи багатогранний розвиток особистості [36].

І. Савченко визначає «освітнє середовище» як життєвий простір школяра, що формує його свідомість, емоції та поведінку. Науковець наголошує на унікальній можливості закладів освіти створювати індивідуальний дизайн середовища завдяки здобутій свободі розвитку, сприятливим умовам для партнерства та соціальної компетентності як вчителів, так і учнів [26,15].

А. Макаренко у своїй праці «Виховання громадянина» (1939) зазначав: «Людина не виховується частинами, а формується під впливом усієї сукупності факторів, які на неї впливають. Діалектична природа педагогічного впливу настільки складна, що жоден метод не може вважатися позитивним, якщо його дія не узгоджена з усіма іншими методами, що використовуються паралельно з ним... тобто зі всією системою методів, гармонійно організованих» [23].

В. Сухомлинський у своїй праці «Павлиська середня школа» (1969) зазначав: «Виховання середовищем, обстановкою, створеною самими учнями, предметами, що збагачують духовне життя колективу, — це, на нашу думку, одна з найтонших сфер педагогічного процесу». Як директор сільської школи, Сухомлинський розглядав середовище як усе, що оточує дитину: колектив, у якому вона живе й взаємодіє, і всю сукупність особливостей шкільного життя,

які прямо або опосередковано впливають на формування особистості учня, називаючи це «фоном» [23,22].

Українська дослідниця О. Єжова визначає освітнє середовище як «систему умов, що забезпечує існування, формування та діяльність особистості під час засвоєння нею конкретних наукових знань, практичних умінь і навичок; це також система умов для виховання і навчання особистості» [23,7].

М. Братко вважає, що освітнє середовище слід розуміти як «багаторівневу систему умов, обставин, факторів і можливостей, яка забезпечує оптимальні параметри освітньої діяльності певного суб'єкта в різних аспектах — цільовому, змістовному, процесуальному, результативному та ресурсному». Вона також підкреслює, що «освітнє середовище варто розглядати як інтегрований, комплексний фактор розвитку і становлення особистості, який відіграє важливу роль у зміні її поведінки, впливає на розвиток здібностей, потреб, інтересів і свідомості» [23,3 стр.16].

В.А. Ясвін зазначав, що освітнє середовище він розглядає як систему мотивів і потреб особистості, а також як сукупність властивостей зовнішнього світу, що або створюють, або обмежують можливості для її навчання та розвитку [27].

Спираючись на уявлення відомих педагогів про особистість учня та вплив освітнього середовища на неї (Я.-А. Коменський, Я. Корчак, П. Лесгафт та ін.), В.А. Ясвін запропонував виділити такі основні типи освітнього середовища: догматичне, кар'єрне, безтурботне (спокійне) та творче. Їхні особливості такі:

- догматичне середовище формує в дитини пасивність і залежність;
 - кар'єрне середовище розвиває активність, але також і залежність;
 - безтурботне середовище, створюючи простір для вільного розвитку, сприяє формуванню пасивності;
 - творче середовище забезпечує вільний розвиток активної особистості
- [27,16].

Семенова Р.О. вважала, що освітнє середовище можна розглядати як динамічну систему психолого-педагогічних умов і впливів, які спрямовані на розкриття та оптимальний прояв творчих здібностей обдарованої особистості. Воно передбачає розвиток здатності до саморегуляції дій і станів, відповідно до природних задатків, інтересів, потреб і вимог вікового розвитку, з одного боку, і суспільного запиту — з іншого [16].

За визначенням Н. Гонтаровської, це сукупність об'єктивних зовнішніх умов, чинників і соціальних елементів, що забезпечують ефективне функціонування освітнього процесу. Це також система впливів і передумов для формування особистості та розвитку її потенціалу, закладених у соціальному та просторово-предметному середовищі [26,5].

Освітнє середовище Нової української школи має відображати філософію Концепції НУШ та відповідати вимогам: безпечне, належати дитині, мати вільний доступ, забезпечувати потреби дитини, мати баланс: навчання – гра – відпочинок, а також дитина – вчитель, надавати дитині право вибору, усвідомлюючи наслідки, мати домовленості: цінності, правила [26,11].

Поняття “освітнє середовище” – одне з ключових психолого-педагогічних понять. У цьому контексті особливо важливі виявлені психологами основні потреби й можливості розвитку, які забезпечують задоволення фізіологічних потреб; потреб у безпеці; потреб у засвоєнні групових норм і ідеалів; в любові, пошані, визнанні, суспільному схваленні; потреби в праці, значущій діяльності; потреби в збереженні і підвищенні самооцінки: пізнавальної потреби в особливій галузі інтересів; потреби в естетичному оформленні навколишнього оточення; потреби в самостійному впорядкуванні індивідуальної картини світу; потреби в оволодінні певним рівнем майстерності; потреби в самоактуалізації особистості [26].

Окрім поняття «освітнє середовище» існує також поняття «освітній простір». Багато вчених заявляє, що ці два поняття є тотожними. Іноді дослідники вважають терміни «освітній простір» і «середовище», схожими за змістом. Середовище вони розглядають як зовнішній простір, що оточує об'єкт

дослідження, складається з організованих елементів і створює умови для його реалізації, вступаючи з ним у взаємодію. навіть на схожість понять «простір» і «середовище», науковці підкреслюють, що вони не є синонімами. Середовище вказує на взаємодію умов, що забезпечують розвиток людини, та становлять її присутність і вплив на оточення, тоді як простір може існувати незалежно від людини. Простір є більш узагальненою концепцією, в межах якої може бути кілька середовищ.

Рис.1.1. Компоненти освітнього середовища

Якщо подивитись на хмару слів, то можна побачити компоненти «освітнього середовища», з чого воно утворено і які умови надаються для його створення.

Освітнє середовище складається з компонентів:

1. Комфорт – адже саме комфортне приміщення створює навчальний процес задіяння успішного навчання.
2. Безпека – безпечне середовище полягає в тому, щоб учні не могли завдати собі шкоди та оточуючим.

3. Навчальний матеріал та технічне обладнання – коли є матеріальне обладнання, то вже легше проводити уроки та долучати дітей до активного пізнавального процесу.
4. Психологічний компонент – створений на відповідний вік учнів задля інформаційно-комунікативного розвитку
5. Мотиваційний компонент – він створений задля того, щоб мотивувати учнів до навчання

Отже, освітнє середовище, на нашу думку, повинно бути:

1. Безпечним.
2. Цікавим.
3. Інклюзивним.
4. Інтерактивним.
5. Гнучким.
6. Підходити під вікові потреби.
7. Заповнене навчальним матеріалом та технічним обладнанням.
8. Міждисциплінарним.

Освітнє географічне середовище є основою географічного середовища.

Саме географічне освітнє середовище є його різновидом.

Географічне освітнє середовище – це осередок в освітньому просторі, певно створений простір в закладі освіти, що має певний кабінет, навчально-методичну базу, оснащений матеріалами, певне технічне обладнання, що використовують для викладання географії, формують знання про навколишнє середовище та довкілля, суспільство, соціально-економічні фактори.

Для утворення географічного освітнього простору у закладах утворюють кабінети географії. Географія — це динамічна і прикладна наука, тому її вивчення потребує розвиненої бази для практичних занять на місцевості, дослідження рельєфу, атмосферних явищ, адміністративного устрою та соціально-економічного розвитку регіонів, роботи з картографічними матеріалами, атласами, схемами, а також освоєння абстрактних географічних концепцій і моделей, аналізу та прогнозування

глобальних процесів. Навчання цього предмета у школі допомагає дітям вже зараз здобувати навички, необхідні для майбутнього: розвивати креативне та екологічне мислення, аналізувати проблеми, працювати в команді, ухвалювати колективні рішення і брати відповідальність за розвиток держави та планети в цілому.

Отже, облаштування спеціалізованого кабінету для вивчення географії у школі має створити умови для організації навчального процесу, що забезпечує оптимальний баланс між теоретичним навчанням і практичними заняттями.

Шкільний географічний кабінет є основою для організації та проведення навчально-виховної роботи як під час уроків географії, так і в позакласній діяльності. Він відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного навчального процесу, оскільки містить усю необхідну матеріально-технічну базу для занять з 6-го по 11-й класи.

Оснащення географічного кабінету значно впливає на ефективність навчання та виховання. Використання шкільного обладнання забезпечує наочність, яка є важливим джерелом інформації та засобом стимулювання пізнавальної діяльності учнів.

Застосування навчальних матеріалів підвищує рівень організації роботи учнів і вчителя, створюючи сприятливі умови для покращення якості викладання та глибшого засвоєння знань учнями. Матеріальна база кабінету також сприяє розвитку самостійної діяльності школярів.

Отже, освітнє середовище є досить важливим як у минулому, так і сучасному освітньому процесі, що впливає на всебічний розвиток учнів. Воно має бути мотивуючим, безпечним, гнучким, інклюзивним та комфортним, для сприяння оптимальному психологічному, комунікативному, фізіологічному та соціальному стану учнів.

Та в свою чергу географічне освітнє середовище відділяється від основного центру освітнього середовища, що має свої власні цілі, дотримання та завдання. Воно включає як фізичні компоненти (кабінети, навчальні

матеріали, технічне обладнання), так і соціальні та інформаційні складові, що забезпечують комплексний підхід до навчання.

Основне завдання географічного освітнього середовища полягає у створенні комфортних, безпечних та мотивуючих умов для розвитку учнів, що сприяє їхньому формуванню як освічених і відповідальних громадян.

Адже від певного географічного середовища залежить як буде проведено навчання географії. Чим воно краще оснащене, тим більш якісні будуть заняття. При просто створеному кабінету без надбаних баз, учням буде психологічно та морально некомфортно, щодо навчання географії.

1.2. Методичні умови формування освітнього географічного середовища

Кабінет - це певне середовище, що має свій основний каркас, починаючи з базових потреб: вікна, двері, парти, дошка та закінчуючи навчально-технічним обладнанням. Ці компоненти є досить важливі в цій структурі задля «комфортного перебування в класі».

Метою освітнього середовища, а саме кабінетів полягає у забезпеченні найкращих умов для організації навчального процесу та виконання завдань навчання. В кожному закладі освіти та для кожного навчального предмету він може було облаштований по різному, тобто відрізнитись наповненням або основними предметами. З приводу географічного середовища, то для створення потребуються відповідні вимоги щодо створення цього простору.

У навчальних закладах можуть бути створені такі типи навчальних кабінетів:

- кабінет географії;
- клас-кабінет для занять з географії;
- кабінет для кількох споріднених дисциплін;

- комбінований кабінет — класна кімната, оснащена матеріалами та інформаційним забезпеченням для викладання декількох предметів.

Комплектація обладнанням кабінету здійснюється згідно з Типовими переліками навчально-наочних посібників і Базовим переліком засобів навчання та обладнання загального призначення для кабінетів географії у загальноосвітніх закладах.

Меблі у кабінеті повинні відповідати санітарно-гігієнічним нормам та правилам. Парти (учнівські столи) повинні бути стандартними, а стільці та столи мають належати одній групі та бути відповідно маркованими. Класна дошка може мати різну конструкцію: з однією, трьома або п'ятьма робочими площинами (щитами) у розгорнутому чи складеному вигляді. Центральний щит може використовуватися для демонстрації аудіовізуальних навчальних засобів і навісного екрана. На окремих щитах можуть бути нанесені контурні карти України або півкуль, а один із щитів може мати магнітну поверхню з кріпленнями для демонстрації навчальних посібників (таблиць, карт тощо).

Усі матеріальні ресурси кабінету підлягають обліку в інвентарній книзі встановленого зразка, яка має бути прошнурована, пронумерована і скріплена печаткою закладу.

В Україні є наказ № 574 від 29.04.2020 р. «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій». В ньому прописаний типовий перелік засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів. Саме в пункті 3 йде зазначення щодо того які вимоги потребують для оснащення освітнього середовища:

- законодавства про мову (в т. ч. для програмного та методичних матеріалів);
- стандарту освіти;

- необхідності і достатності матеріального та методичного забезпечення освітнього процесу для повної реалізації освітніх та навчальних програм;
- комплектності і модульності, що враховують реальні особливості закладів освіти та потреби учасників освітнього процесу;
- відповідності вимогам санітарного законодавства, пожежній та електробезпеці, вимогам охорони здоров'я здобувачів освіти і охорони праці працівників закладів освіти;
- універсальності - можливості застосування навчального обладнання для вирішення комплексу завдань у освітній і позаурочній діяльності, в інформативній, технологічній, природничій, математичній, мистецькій освітніх галузях, із використанням різних методик навчання тощо;
- забезпеченості ергономічного режиму роботи здобувачів освіти та педагогічних працівників;
- узгодженості спільного використання (змістового, функціонального, технологічного, програмного тощо).
- усі витратні матеріали мають бути доступними для придбання в Україні. [49]

Також у наказі вказано, що всі засоби навчання та обладнання повинні мати гігієнічні сертифікати, а також висновки з державної санітарно-епідеміологічної експертизи, технічний паспорт виробу, а також декларацію про відповідність вимогам технічних регламентів. Вони мають укомплектовані інструкції з використання та зберігання, викладеними українською мовою, а також обов'язковими методичними матеріалами для виконання різних видів робіт відповідно до освітніх і навчальних програм.

Засоби навчання та обладнання, які використовуються в кабінеті географії, повинні відповідати ряду вимог. До цифрового вимірювального

обладнання належить цифрова метеостанція, яка дозволяє безперервно вимірювати атмосферні параметри, такі як температура, тиск і вологість, з можливістю обробки даних через програмне забезпечення. Для демонстрацій використовуються колекції зразків з описами, гербарії, а також моделі: глобуси, що демонструють фізичні та політичні аспекти Землі, з мінімальним діаметром 250 мм або масштабом 1:30 000 000, та моделі Землі і Сонця, що відображають внутрішню структуру.

Засоби загальної географії включають різноманітні вимірювальні прилади, зокрема опадомір, анемометр, снігомірну рейку, кімнатний термометр, який вимірює температуру з ціною поділки 1°C, демонстраційний термометр із двома шкалами (Цельсій і Фаренгейт), а також прилади для фіксації мінімальної та максимальної температури, барометр-анероїд для спостереження за атмосферним тиском і психрометр для визначення вологості.

Для практичних робіт передбачені такі інструменти, як лазерний далекомір, електронні секундоміри, компаси з позначенням сторін світу, рулетки різної довжини та курвіметри для вимірювання відстаней на картах. Друковані навчальні матеріали включають атласи, стінні карти та плакати, що відображають різні аспекти географії, зокрема фізичні та тематичні карти світу, кліматичні умови, структуру земної кори, географічні пояси та зони, карти материків, а також карти, присвячені економічним аспектам.

Для розділу «Україна у світі» використовуються карти політико-адміністративного устрою, клімату, природних ресурсів, населення та екологічної ситуації, а також топографічні карти для вивчення ландшафтів і геології. У розділі «Країнознавство» використовуються карти та атласи, що відображають регіони і країни світу, економічні карти держав Європи, Азії, Африки та Америки.

Розділ, присвячений світовому господарству, включає економічні карти, що відображають видобуток корисних копалин, виробництво

електроенергії, розташування підприємств металургійної і машинобудівної промисловості, а також транспортну систему. Карти соціальної географії відображають показники густоти населення, демографічні процеси, міграцію, рівень урбанізації та індекс людського розвитку.

Загалом, кабінет географії повинен мати відповідні навчальні матеріали та обладнання, що охоплюють як базові, так і поглиблені аспекти навчання географії.

Засоби навчання та обладнання потрібні для створення ефективного навчального процесу в освітньому середовищі. В географічному освітньому середовищі, вони утворюють наочне представлення всіх географічних процесів та явищ, досліджують навколишній світ. З використанням, учні проявляють активну участь у навчанні, йде покращення світосприйняття інформації та якісне виконання навчальної програми з географії різних класів.

Формування освітнього географічного середовища має на меті створення комплексної методичної бази, що в свою чергу забезпечує ефективну організацію навчального процесу.

Існують правила використання кабінету географії, задля запобігання травм, небезпечних ситуацій. Слугує як захист навчальних матеріалів від пошкодження або втрати. Забезпечує дисципліну, створюють найкращі умови для навчання. Також за допомогою правил використання кабінетів, утворюється раціональне використання кабінетів під час уроків та в позаурочний час. Для забезпечення ефективного навчального процесу та дотримання правил безпеки, використовують такі вимоги:

По-перше, підготовка кабінету до уроків. За 15 хвилин до початку занять, вчитель повинен підібрати навчальні матеріали, а саме: карти, таблиці, схеми, додаткові матеріали. Перевірити технічні засоби на справність. Та усі дії роботи з електрообладнанням виконувати відповідно до правил охорони праці.

По-друге, під час проведення уроків технічними засобами керує тільки вчитель, або учні з дозволу вчителя, самостійно використовувати технічне обладнання – заборонено, та за декілька хвилин до завершення уроку, повинні бути вимкнені й відключені від електромережі. З приводу навчальних матеріалів, то учні мають право ними користуватись під час уроку. Також вони зобов'язані дотримуватись чистоти, порядку, дисципліни та правил безпеки, роботи.

По-третє, після уроку вчитель перевіряє стан кабінету, його чистота та порядок, розкладає все по місцях, переконується що все вимкнено і чи витягнуто з апаратури інформаційні носії.

Якщо кабінет географії хочуть використати у позаурочний час, то тільки з дозволу погодження керівництва закладу освіти може бути задіяний до занять, виховних заходів чи батьківських зборів або гурткової групи. У такі моменти відповідальність за стан кабінету та обладнання несе вчитель, що проводить певний захід.

1.3. Методика виконання кваліфікаційного дослідження

Дослідження проводилась у кілька етапів, кожен з яких спрямований на ґрунтований аналіз географічного освітнього середовища та проектування освітнього середовища кабінету географії.

Кваліфікаційна робота розроблялась у декілька етапів:

- Обирання теми, постановка проблем, визначення мети.
- Етап розробки.
- Збір первинних даних.
- Збір практичних даних.
- Етап обробки і аналізу даних.
- Етап написання кваліфікаційного дослідження.

- Етап демонстрації результатів.

На першому етапі була обрана тема, якою я зацікавилась, та сформулювала проблему дослідження.

На наступному етапі, ми проаналізували актуальність теми, окресливши загальне поняття «освітнє середовище», визначивши предмет і об'єкт дослідження.

Третім етапом був підбір наукової літератури, інтернет джерел, праць науковців щодо даної теми кваліфікаційної роботи, а також аналіз всіх джерел та їх поглиблене вивчення з теми освітнього середовища та кабінету географії. Перед написанням роботи, було проаналізовано багато джерел, що в свою чергу дало поштовх на створення теоретичної бази кваліфікаційної роботи.

Також у цей етап входило чітко окреслене поняття «освітнє середовище», «освітнє географічне середовище», «кабінет географії». Та визначення місця кабінету в загальній системі освітнього середовища.

Наступним етапом був збір практичних даних. Огляд географічних класів, їх оцінювання щодо наповненості, комфорту. Створення критеріїв оцінювання для кабінетів географії. Мною відібрано 5 кабінетів географії для їх аналізу за критеріями оцінювання.

До того ж, мною було розроблено опитування для учнів щодо їх кабінетів географії. Всього приймало участь 100 учнів з різних куточків України. Опитування допомогло виявити думки щодо функціонування кабінетів, їх навчально-матеріального та технічного забезпечення, а також вплив на навчальних процес.

У даній роботі використовувався метод спостереження за проведенням уроків географії в географічному освітньому середовищі та за його межами задля порівняння, як це середовище впливає на якість навчання та як залежить від оточення.

На етапі обробки та аналізу даних, мною проведено та проаналізовано результати опитування учнів. Розробивши відповідні діаграми, підрахувавши їх підписи та зробивши певні висновки щодо різних географічних середовищах.

Мною було проаналізовано 5 класів географії задля їх оцінювання щодо порівняння зібраних даних класів з основними вимогами та положенням в наказі України. Визначила всі недоліки та типові проблеми у географічному освітньому середовищі.

По завершенні теоретичного та практичного розділів були сформульовані висновки з усіх зібраних та проаналізованих джерел інформації. Зроблені висновки щодо аналізу кабінетів географії та опитування учнів шкіл. Розроблені рекомендації щодо навчально-методичних та матеріально-технічного забезпечення освітніх закладів в Україні.

Етап написання кваліфікаційної роботи, включає в себе написання теоретичної та практичної бази щодо зібраних та проаналізованих джерел інформації. Оформлення результатів дослідження.

Демонстрації результатів – це підготовка доповіді до захисту кваліфікаційної роботи.

Основні методи дослідження магістерської роботи :

- Аналіз джерел.
- Опитування.
- Спостереження.
- Індукція та Дедукція.
- Аналіз.
- Синтез.

Висновки до розділу 1

Освітнє середовище – це простір, у якому учні перебувають постійно під час навчання у закладах освіти. Воно є важливим елементом, що оточує школярів і безпосередньо впливає на їхню успішність у навчанні.

Якщо говорити конкретно про географічне освітнє середовище, то це простір, створений для проведення уроків географії в умовах комфорту, з наявністю доступних навчальних матеріалів і сучасного технічного обладнання, яке забезпечує ефективне та якісне вивчення предмета.

Багато вчених висловили думку з приводу освітнього середовища. Кожний мав окремий погляд та своє визначення на дане поняття.

Для створення освітнього середовища існує безліч умов, що повинні бути виконані задля комфортного навчання учнів. Якщо говорити саме про географічне освітнє середовище в Україні, то є наказ № 574 від 29.04.2020р., щодо Про затвердження типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів.

В свою чергу, кабінет – це спеціально облаштоване середовище, яке має свою базову структуру. Вона включає основні елементи, такі як вікна, двері, парти, дошка, і доповнюється навчально-технічним обладнанням. Ці складові відіграють важливу роль у забезпеченні комфортних умов для перебування та навчання учнів у класі.

Засоби навчання та обладнання є важливими для забезпечення ефективного навчального процесу в освітньому середовищі. У географічному освітньому середовищі вони створюють наочне відображення географічних процесів і явищ, допомагаючи досліджувати навколишній світ. Завдяки їх використанню учні активно залучаються до навчання, що сприяє кращому сприйняттю інформації та якісному виконанню навчальної програми з географії в різних класах. Створення географічного освітнього середовища спрямоване на формування комплексної методичної бази, яка забезпечує ефективну організацію навчального процесу.

Розділ 2. КАБІНЕТ ГЕОГРАФІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОЄКТУВАННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

2.1. Роль, функції та значення шкільних кабінетів географії у розвинених країнах світу

В цілому освіта в розвинених країнах є досить важливою ланкою в житті кожної особистості. Адже питання навчання стоїть досить суворо та навчання йде протягом життя. Освітнє середовище досить правильно сформовано, по всім нормам та стандартам.

Роль, функції та значення шкільних кабінетів географії у розвинених країнах світу полягає у вивченні цілого світу, для пізнання всесвіту, розвиток просторового мислення, здатність аналізу подану інформацію та робити висновки.

Задля того, щоб учні отримували якісні знання потрібно розробити певні умови для заохочення навчання. Цим в свою чергу займаються всі розвинені країни, а саме : США, Японія, Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія, Канада, Австралія. В цих країнах відношення до навчання є досить суворим, не кажучи вже за інші аспекти.

У розвинених країнах сучасні кабінети географії організовані в класах природних або соціальних наук. В таких кабінетах активно впроваджуються цифрові технології (цифрові технології, інтерактивні карти, ГІС-технології, велика кількість онлайн ресурсів). Саме через використання новітніх технологій, учні більше розуміють матеріал, краще запам'ятовують та вивчають більш точно різноманітні аспекти географії.

Якщо казати з приводу оснащення таких кабінетів, то в них розміщено інтерактивні дошки та проектори, комп'ютер/ноутбук, задля демонстрації мультимедії та цифрових карт, додатків та цифрових ресурсів. Адже більша увага приділяється проектній діяльності, тому без технологічного забезпечення навчатись буде не дуже зручно. Також присутні карти, атласи, підручники та

посібники, журнали. З приводу приладдя для практичних робіт, то використовують компаси, певні моделі, термометри, барометри.

Відмінність з Україною полягає в тому, що в нас більше використовуються базові навчальні матеріали, тоді як у розвинутих країнах все більше залучені інтерактивні технології. Сучасні технології застосовуються і в Україні, але не всюди, через недостатнє фінансування закладів освіти.

У школах Канади велика увага приділяється сучасному та безпечному оформленню навчальних кабінетів. Освітній простір має бути організований для стратегічного руху викладачів та учнів, підтримки як індивідуального, так і групового навчання, а також для полегшення встановлення контакту між вчителем і кожним учнем. Важливо враховувати індивідуальні потреби учнів і створювати атмосферу безпеки, зменшуючи фактори, що можуть відволікати, і сприяючи ефективному використанню часу на завдання. Простір повинен забезпечувати легкий доступ до навчальних матеріалів і створювати умови для рівного доступу учнів до вчителя, можливості ставити питання, брати участь у дискусіях і плануванні роботи.

В шкільних кабінетах в Ірландії, досить активне залучення технологічне забезпечення, бо під час інтеграції цифрових технологій у кабінеті географії важливо, щоб їх застосування було цілеспрямованим і спрямованим на успішне навчання учнів. Інакше кажучи, технології мають сприяти розвитку та підвищенню ефективності освітнього процесу. Вибір форми технології здійснюється вчителем географії відповідно до освітніх потреб класу або окремого учня на певний момент.

Якщо говорити про Нову Зеландію та Австралію, то більша частина фінансування, а особливо у обладнання кабінетів йде саме на створення цифрового забезпечення цих кабінетів. Для задоволення цих потреб географія має допомагати учням опановувати важливі вміння, що сприятимуть їхній адаптивності у здобутті знань та постійному розвитку протягом життя.

Попри те, що уряд Нової Зеландії та освітні заклади визнають ключову роль цифрових інструментів у навчанні, важливо підходити до цього з обережністю, адже відсутні переконливі докази їхньої переваги над традиційними методами у класичному освітньому середовищі.

У Туреччині географія в освітньому середовищі розглядається як дисципліна, що досліджує Землю та пов'язані з нею процеси, акцентуючи увагу на людині й її ролі у взаємодії з простором, а не лише на ізольованих явищах. Клас можна сприймати як фізичний простір, де учні з різними особистостями взаємодіють між собою та з навколишнім середовищем. Тому що йде вивчення через технологічні засоби освіти та навчально-матеріальну базу. У цьому складному контексті відбувається навчальний процес. Ефективне управління класом полягає в організації цих взаємодій і подій для досягнення найкращих результатів у навчанні. Аналіз класної кімнати через призму географії відкриває нові підходи до сприйняття навчального середовища, учнів та освіти загалом.

Отже, можна зробити певний висновок, що в багатьох країнах, особливо розвинутих, активне навчання йде не через традиційне навчання, а саме через програмоване. В шкільних кабінетах географів вже більше технічного забезпечення (комп'ютерні засоби, проектори, інтерактивні дошки, цифрові ресурси). Більшість відмовилось від стандартного традиційного навчання, через підручник та зошит. Адже світ не стоїть на місці та відбувається розвиток технологій.

2.2. Роль, функції та значення кабінету географії як основної складової формування географічного освітнього середовища в Україні

Кабінет географії грає дуже важливу роль у формуванні географічної освіти кожного учня в школі. Адже географія в нашому житті грає досить важливу роль і без вивчення цієї навчальної дисципліни ми не зможемо жити. Щоб уявляти наш світ, знати де знаходиться певна країна та її характеристику,

вміння користуватися картами, будь-то онлайн карти чи надруковані, знати природні особливості нашої Землі, розуміти певні явища та процеси на земній кулі, вивчення соціально-економічних явищ, для цього всього вивчають географію в середній та старшій школі. Для кращого вивчення та запам'ятовування матеріалу треба дотримуватися певних умов: матеріально-технічне забезпечення, санітарно-гігієнічних умов, організації робочого простору та безпеки перебування в класі.

В українській системі освіти кабінет географії в закладах освіти відіграє значну роль та має велике значення.

1. Кабінет географії створений для проведення уроків географії, навчання учнів даного предмету, сприяючі здобування нових та закріплення вже пройдених знань в учнів, формування географічних знань про нашу планету та вивчення різних країн світу, особливо вивчення України.
2. Створений для проведення певних практичних, лабораторних занять з географії, створення експериментів на уроках географії, задля кращого розуміння певного покращення або набуття практичних навичок та візуалізацію певного навчального матеріалу, кращого розуміння законів природи та Всесвіту.
3. Наочне зображення – карти, глобуси, певні таблиці та схеми, моделі природних об'єктів та явищ задля візуалізації та кращого запам'ятовування навчального матеріалу.

Функції кабінету географії: кабінет географії створений в Україні задля вивчення безпосередньо географії в школі. В кабінеті географії вчителі передають знання учням про природу світу, соціально-економічні чинники, географічні процеси та явища.

Також важлива функція кабінету географії, за допомогою інструментів матеріально-технічної бази навчати дітей аналізувати інформацію, здійснювати її пошук, легше розуміти та запам'ятовувати відповідний навчальний матеріал.

Отже, підсумовуючи вище сказане, кабінет географії відіграє важливу роль в школах України. Адже для комфортного навчання повинні бути розроблені спеціальні окремі класи для кожного предмета. Чим більше наповнений клас різноманітними навчально-технічними матеріалами, має відповідний комфортний простір, то у учнів більше виникає бажання вчитись.

Через це, в свою чергу, я провела дослідження щодо кабінетів географії в Україні. Під час аналізу географічного середовища певних шкіл, я побачила, що багато шкіл підходять до дотримання умов щодо комфортного географічного кабінету для учнів.

Для проведення дослідження щодо стану кабінету географії в Україні, я обрала 5 шкіл, де знаходяться географічні кабінети, та проаналізувала їх по всім певним критеріям комфортного географічного освітнього середовища.

Критерії оцінювання кабінету географії:

1. Наявність карт.
2. Наявність навчальних матеріалів (підручники, атласи, таблиці, схеми, зошити, прилади, навчальні моделі).
3. Забезпечення технічним обладнанням.
4. Організація робочого простору.

1. КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ОСВІТИ «КРИВОРІЗЬКИЙ ЛІЦЕЙ «ГРАНД» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ» (Додаток А)

Проаналізувавши кабінет географії ліцею «Гранд» можна побачити, що в класі є тільки 1 карта України. Всі інші карти знаходяться у лаборантській, де перед уроком учні отримують карти, які їм потрібні для вивчення певної теми уроку. Їх досить багато. Присутні схеми про базовим поняттям фізичної географії, для легшого запам'ятовування, портрети вчених, відкривачів та схеми щодо гімну України та м. Кривого Рогу. Також в кабінеті є глобуси. Кожен учень має підручник відповідно до стандарту школи та їх класи, також є атласи, які використовують на кожному уроці. В кабінеті присутній телевізор та ноутбук задля перегляду різних навчальних відео, а також демонстрації

презентації. З приводу організаційного простору, то в класі вільно, учням комфортно перебувати в класі, а також навчатись.

2. КРИВОРІЗЬКИЙ ЛІЦЕЙ №35 "ІМПУЛЬС" КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (Додаток Б)

У кабінеті географії ліцею «Імпульс» присутнє окреме відділення, де знаходяться всі карти для навчання. У класі знаходяться різноманітні схеми з фізичної географії, а також портрети мандрівників та землепроходців. Також є проектор та біла дошка, для презентації тем, перегляду відеоматеріалів та проведення ігор чи дискусій, практичних та лабораторних робіт. Присутні також певні моделі та енциклопедії та атласи. У кожного учня є підручники, атласи та зошити. В цілому в кабінети досить просторо та багато місця для навчання.

3. КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЛІЦЕЙ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ» (Додаток В)

У кабінеті представлені 2 базові карти. Це фізична карта світу та фізична карта України. Інші карти відсутні Є схеми та стенди з фізичної та соціально-економічної географії. Також є глобус, журнали, багато книг, а саме енциклопедій, підручників з географії задля залучення учнів до активного вивчення предмету. В кабінеті географії зберігаються колекція мінералів та гірських порід, гербарій, що є досить цікавим для учнів, побачити це наживо. В цілому в кабінеті присутня приємна атмосфера для навчання.

4. «ЯГОТИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 3» ЯГОТИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ МІСТА ЯГОТИН (Додаток Г)

У кабінеті є лаборантська, де присутні карти для будь-якого класу та теми. Є схеми та портрети для кращого запам'ятовування матеріалу. Також є багато додаткової та основної літератури. Присутні моделі глобусів. В кабінеті є проектор та біла дошка, що в свою чергу дає змогу перегляд відео та мультимедії. В цілому в кабінеті комфортно, він відповідає стандартам кабінетів навчальних закладів.

5. ОПОРНИЙ ЗАКЛАД ОСВІТИ «ВОЛОШИНІВСЬКА ГІМНАЗІЯ ІМЕНІ ГЕРОЯ УКРАЇНИ РУСЛАНА ЛУЖЕВСЬКОГО» БАРИШІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ СЕЛО ВОЛОШИНІВКА (Додаток Д)

У кабінеті присутні 3 карти: фізична карта України, макет топографічної карти. Є модель внутрішньої будови Землі, сонячної системи, рельєф морського дна та глобуси. Наявні колекції мінералів, гірських порід, корисних копалин. Багато підручників, таблиць, посібників, дидактичних матеріалів. Є обладнання для проведення практичних та лабораторних робіт, а також проектором та білою дошкою. Отже кабінет оформлений ідеально щодо проведення в ньому занять з предмету географія.

Після аналізу всіх 5 кабінетів, можна побачити, що у всіх кабінетах присутні карти, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення. В цих кабінетах досить комфортно учням, під час знаходження на уроках географії. Великий плюсом є саме наявність мультимедійної техніки, за допомогою якої можна розширити вивчення географії.

Мною розроблено опитування для 100 учнів, які навчаються в різних школах України у 6-10 класах. Переважно, це учні Дніпропетровської, Одеської, Харківської, Львівської областей та міста Київ. Їм було представлено 11 запитань, де учні ділились своїми враженням про свій кабінет географії. У ході дослідження було виявлено, що більшості подобається їх кабінет, а в деякою частці учнів, які не проходили дане опитування, взагалі не існувало певного кабінета географії, адже вони вивчають все в одному класі. Також більшості до вподоби, що у класах є певні таблиці, карти, що свого роду є певними підказками до комфортного навчання

Опитування:

1. Чи подобається вам клас географії в вашій школі?
 - Так
 - 50/50
 - Ні

2. Чи комфортно вам перебувати у цьому класі під час уроку та перерви ?

- Так
- Ні (якщо ні, то чому?)

3. За допомогою карт, плакатів та інших географічних атрибутів, ви краще розумієте та запам'ятовуєте матеріал аніж без цього ?

- Так
- Особливої різниці немає
- Ні

4. Чи оснащений кабінет географії технічним обладнанням (комп'ютер, мультимедійна дошка, проектор)?

- Так
- Так, але мало
- Ні

5. Чи достатньо оснащений кабінет навчальним матеріалом (карти, атласи, підручник) ?

- Так
- Ні
- 50/50

6. Як часто ти використовуєш навчальні матеріали та технічне обладнання на уроках ?

- Дуже часто
- 50/50
- Декілька разів
- Ніколи

7. Оціни, як комфортно та доступно розміщено та зберігається навчальний матеріал від 1 до 5 (1 – максимально незручно, 5 – максимально доступно)

- 1

- 2
- 3
- 4
- 5

8. Чи достатньо тобі простору в кабінеті географії для комфортної роботи в класі?

- Дуже мало місця
- В принципі достатньо місця
- Дуже просторо

9. Чи є обладнання для проведення практичних та лабораторних занять?

- Так
- Ні
- Частково

10. Що тобі найбільше подобається в твоєму кабінеті географії?
(Впиши у відповідь)

- Мені подобається.....

11. Якби ти міг щось змінити в кабінеті, то що саме чи тебе все влаштовує?

- Мене все влаштовує
- Я б змінив.....

Отже, якщо підвести підсумок та проаналізувати дані, представивши їх у вигляді діаграм, то отримуємо наступні результати:

Рис.2.1. Відповідь учнів на питання 1 «Чи подобається вам клас географії в вашій школі?»

Отже, на цій діаграмі можна побачити, що більшість учням, а саме 57, подобається їм їх клас географії, деякі задоволені їм 50/50 (24 учня) і учням які зовсім не задоволені (19). Незадоволеність може бути пов'язана у недостатній комплектації класу, саме навчальним матеріалом, зручності та комфорті щодо сидіння на уроках та проведення часу в кабінеті. Це можна виправити змінивши наповнення класів навчальних матеріалів, придбанням кращих парт та стільців.

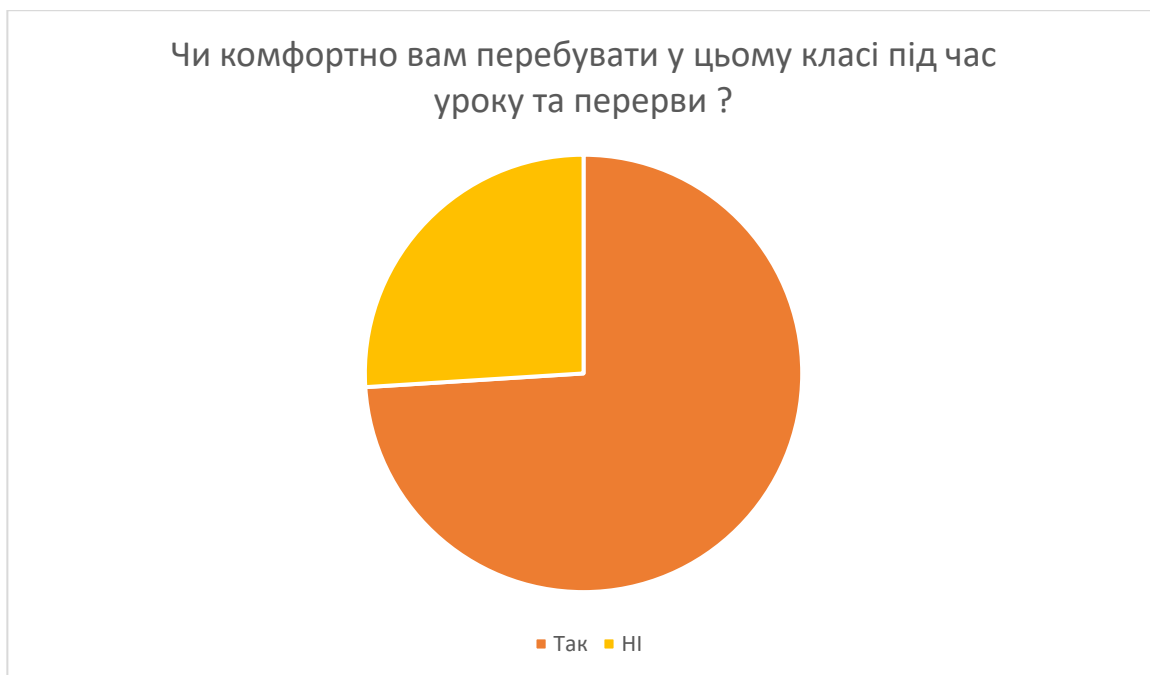

Рис.2.2. Відповідь учнів на питання «Чи комфортно вам перебувати у цьому класі під час уроку та перерви?»

Судячи з цієї діаграми найбільшій частці учнів комфортно перебувати у класі (74 учня), а іншим (26 учням) – ні. На питання «Чому вам некомфортно перебувати у класі?», то деякі відповіли що: сам клас має погану організацію простору, де все завалено навчальним матеріалом і тим самим утворюється маленький простір класу, або погане провітрювання класу, а також застаріла та нецікава обстановка, де нема певного географічного надбання або воно досить застаріле для вивчення.

Рис. 2.3. Відповідь учнів на питання «За допомогою карт, плакатів та інших географічних атрибутів, ви краще розумієте та запам'ятовуєте матеріал аніж без цього?»

Ця діаграма показує нам, що досить велика частка дітей (89 учнів), за допомогою навчальних матеріалів (карти, атласи, плакати або інше, що знаходиться у кабінеті) краще запам'ятовує матеріал, адже вони постійного на нього дивляться і тим самим в них краще спрацьовує фотографічна пам'ять. Також за допомогою такого навчального матеріалу, діти більше заглиблюються в урок та більше розуміють, аніж монотонне читання уроку без карт та атласів, адже учні не все можуть уявити в своїх головах. З приводу інших відповідей, то учням або не хватає навчального матеріалу і тому вони не бачать особливої різниці, або не дуже сильно розвинена фотографічна пам'ять. На мою думку, коли в кабінеті багато навчального матеріалу, то тим самим йде більш активне залучення учнів до пізнавального процесу, будь то карта чи атласи чи технічне оснащення чи певні моделі якогось об'єкту.

Рис. 2.4 Відповідь учнів на питання «Чи оснащений кабінет географії технічними обладнанням (комп'ютер, мультимедійна дошка, проектор)?»

Тут ми можемо побачити ситуацію, що у учнів достатньо технічного обладнання, але лише у 37 учнів, 19 учнів вважають, що замало. Але у більшості учнів (а це 44 особи з опитаних) відсутні технічні обладнання, що є дуже погано. Адже для цікавого проведення уроку можна вмикати презентації або відео з даної теми навчального плану для кращого запам'ятовування та розуміння даного матеріалу. Також щоб уникнути монотонного читання навчального матеріалу, учням розробляють ігри на певних етапах уроках для залучення до навчання, перевірки домашнього завдання, самостійної роботи. До того ж, для вивчення економічної та соціальної географії, краще всього демонструвати відповідні графіки, діаграми, але для цього потрібні технічне обладнання. А ось для фізичної треба візуалізація природних явищ та об'єктів та явищ.

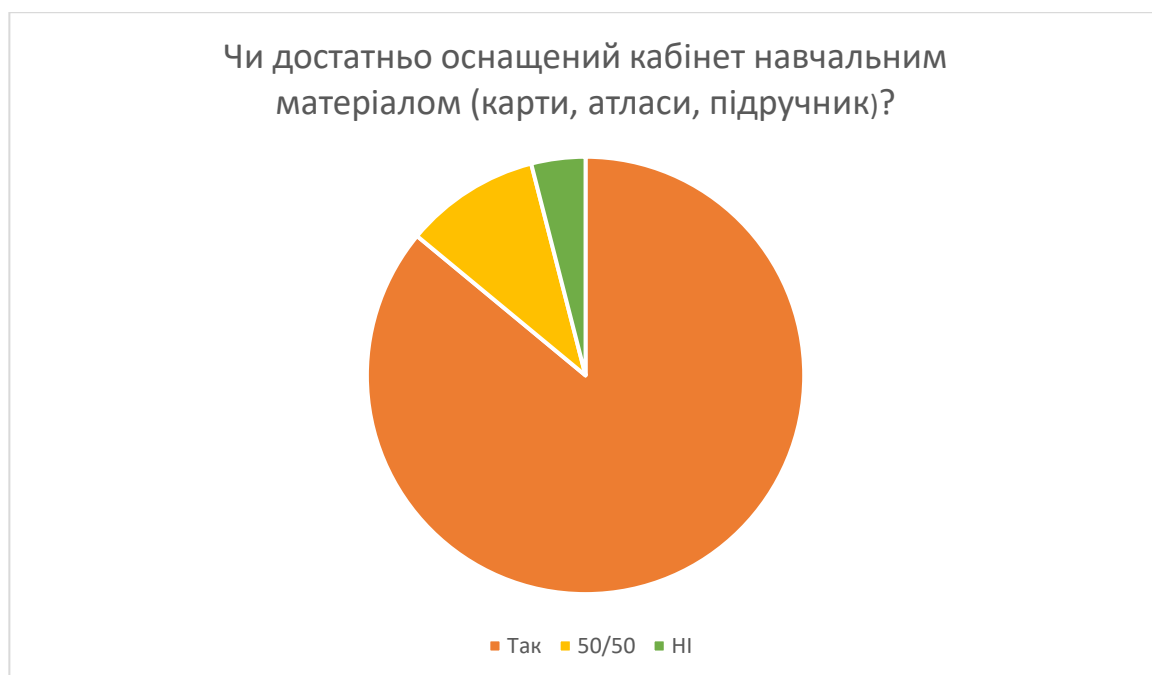

Рис. 2.5. Відповідь учнів на питання «Чи достатньо оснащений кабінет навчальним матеріалом (карти, атласи, підручник)?»

На відповіді учнів, з даної діаграми, можна побачити що майже у всіх у класі, а саме 86 учнів достатньо оснащений кабінет навчальними матеріалами, адже без них не дуже буде мотивувати до навчання та якісного розуміння матеріалу. Не достатньо оснащений кабінет лише у 4 учнів, що в свою чергу є достатньо великою проблемою для освіти.

Рис. 2.6. Відповідь учнів на питання «Як часто ти використовуєш навчальні матеріали та технічне обладнання на уроках?»

Якщо подивитись на діаграму, то можна побачити, що більшості учнів постійно, а саме кожен урок використовують навчальні матеріали та технічне обладнання, а саме 65 учнів, що робить ситуацію з навчанням досить позитивною. Також 20 учнів використовують 50/50, не кожен урок, але ситуація теж гарна. А ось 12 учнів використовують декілька разів та 3 учня взагалі ніколи, що становить досить важке навчання.

Рис. 2.7. Відповіді учнів на питання «7. Оціни, як комфортно та доступно розміщено та зберігається навчальний матеріал від 1 до 5 (1 – максимально незручно, 5 – максимально доступно)»

З даного питання на діаграмі видно, що багато учнів, а саме 84 учня оцінюють свої класи на 5 балів з 5 можливих, тобто їх повністю все задовольняє, 14 учнів оцінюють на 4 бали з 5 можливих, хороший результат, але на їх думку, трохи не вистачає доступу до матеріальної бази. На 3 бали з 5 можливих, оцінює 3 учня, які мають половину забезпеченого в класі навчального матеріалу або не комфортно розміщення. І тільки 2 учні оцінили на 1 бал, що свідчить про те, що їм повністю не подобається розміщення або відсутність навчального матеріалу.

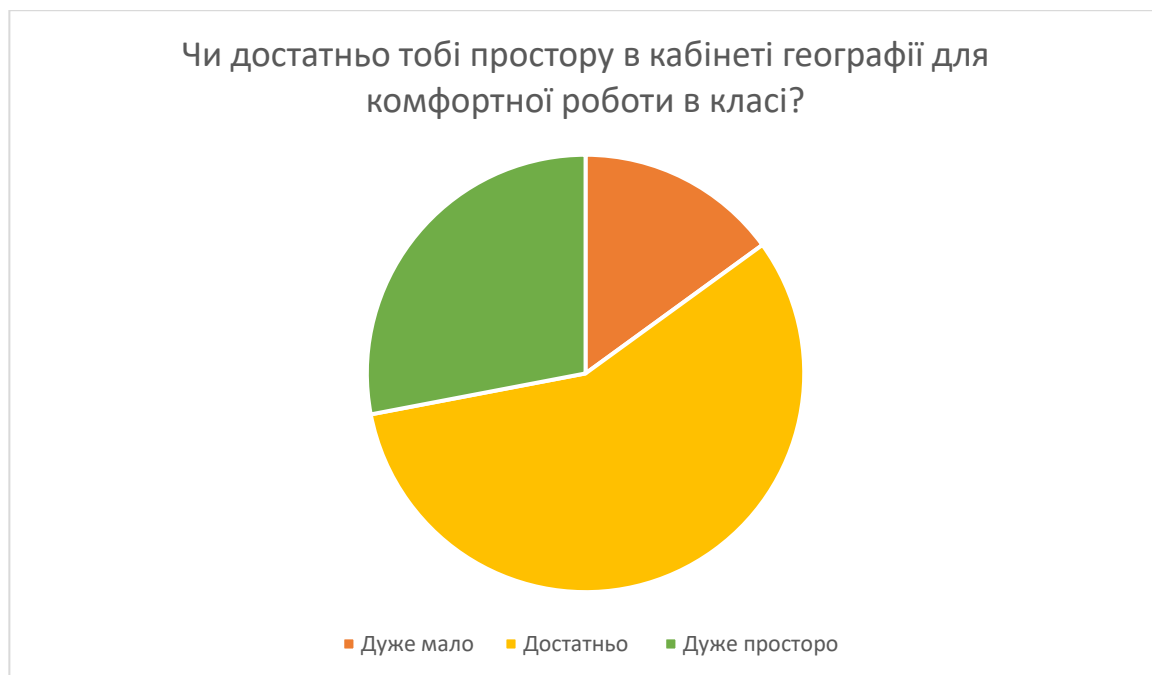

Рис. 2.8. Відповідь учнів на питання «Чи достатньо тобі простору в кабінеті географії для комфортної роботи в класі?»

Отже з даної діаграми можна побачити, що достатньо простору у 57 учнів, дуже просторо у 28 учнів. Що своєрідно вказує на комфортне перебування та роботу в класі, де нічого не відволікає та зручно перебувати на уроках. А 15 учнів відповіли дуже мало місця в кабінеті, що в свою чергу призводить до дискомфорту на напруженого навчання.

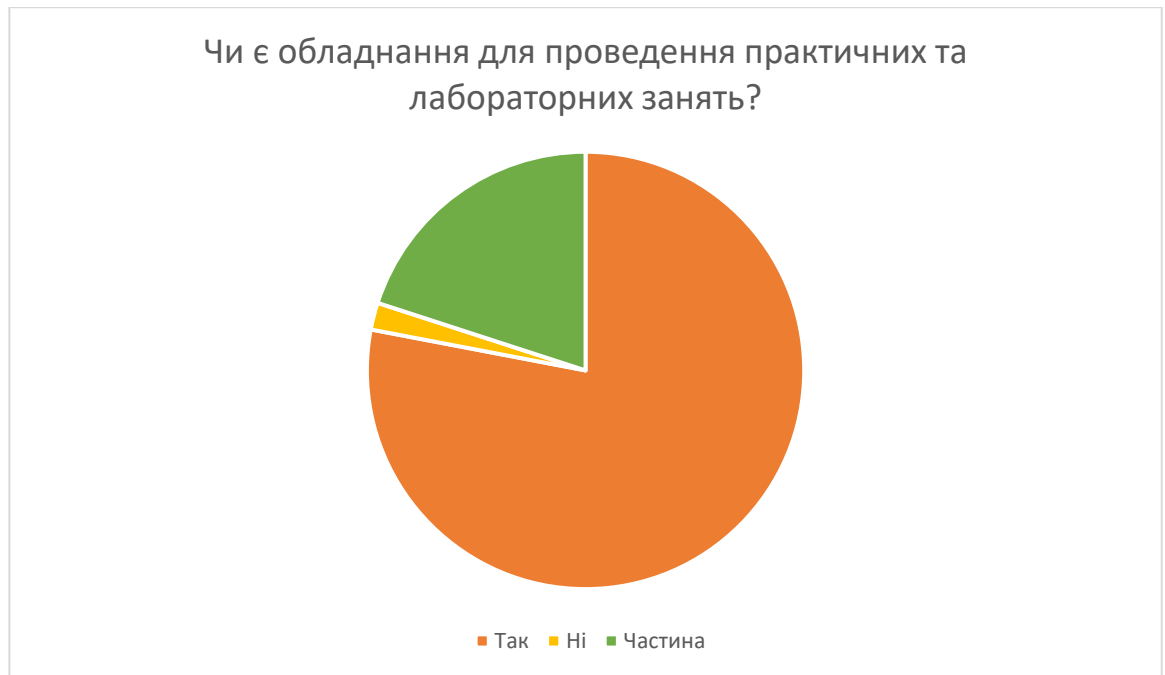

Рис 2.9. Відповідь учнів на питання «Чи є обладнання для проведення практичних та лабораторних занять?»

На даній діаграмі показано, що у більшості учнів, а саме 78 є всі необхідні матеріали для проведення практичних та лабораторних занять, що свідчить про майже позитивну ситуацію в школах України. Лише у 2 вони відсутні; частково присутні – у 20 учнів.

З приводу питання «Що тобі найбільше подобається в твоєму кабінеті географії?» багато учнів відповіли, що їм подобається те, що він має багато навчального матеріалу, такі як: карти, атласи, підручники, глобус. Також, що їм подобається технічне обладнання, адже багато вчителів географів використовують мультимедійні засоби: презентації, відео, де учні можуть більше вникнути в дану тему уроку і де підключаються всі види пам'яті у дітей. До того ж технічне обладнання використовуються для ігор, щоб учні краще запам'ятали навчальний матеріал або оцінили свої власні знання. Використання крім того інтерактивних технологій: онлайн карт, додатків для географічного простору Землі, для 11 класів, показ створення карт, та ознайомлення.

На запитання «Якби ти міг щось змінити в кабінеті, то що саме чи тебе все влаштовує?» 33 учні відповіли, що їх все влаштовує. А інші учні відповіли що хотіли б більше інтерактивних елементів: інтерактивних дошок, технологічне обладнання для цікавого залучення до уроку учнів, наочного матеріалу для кращого запам'ятовування матеріалу. Створення простору для комфортного навчання в класі.

З проведеного анкетування, можна зробити висновок, що багатьом учням достатньо навчального матеріалу, зокрема технічного обладнання задля проведення уроків. Використання наочних методів дуже поширено в кабінетах географії, що в свою чергу досить добре впливає на якість освіти та вивчення шкільної програми. Позитивним надбанням є те, що багатьом учням комфортно проводити час в даних кабінетах і комфортно розташування навчальних матеріалів у відповідних доступних місцях, щоб учні з легкістю могли отримати певну додаткову інформацію на уроках.

Також варто зазначити, що не всі учні задоволені своїми кабінетами географії. У деяких учнів досить мало матеріальної бази та обладнання, а у деяких взагалі відсутні. Це призводить до неякісного навчання та запам'ятовування потрібної інформації, що в свою чергу обумовлює неякісні результати навчання.

На мою думку, в таких класах треба змінювати, а саме додавати основні засоби для навчання, створювати комфортні кабінети для учнів, щоб їх нічого не відволікало від процесу навчання та за допомогою певних матеріалів було в учнів заохочення до навчання.

2.3. Удосконалення навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення шкільних кабінетів географії в Україні

Навчально-методичне забезпечення – це базова комплектація навчальних засобів для навчання в освітньому процесі. До нього входять: підручники, посібники, зошити, атласи, карти, схеми, певні моделі об'єктів та

явищ, малюнки, збірники завдань, дидактичні матеріали. З приводу матеріально-технічного забезпечення – це комплекс матеріальних та технічних для ефективного процесу навчальної діяльності (інтерактивна дошка, проектор, інтернет джерела, комп'ютерна техніка, інтерактивні навчальні матеріали, географічні прилади). Це все спрямовано на реалізацію навчального процесу, адже це певна база усієї освіти, без якої не можна обійтись.

На сьогоднішній день Україна досить стрімко розвивається у новітніх технологіях. Створюється перехід від типового традиційного навчання до навчання з інноваціями. Все більше і більше вчителів, проводить уроки географії з використанням мультимедійних засобів для показу презентацій, 3D моделей певних об'єктів або явищ, відео, проходження тестів та ігор на різноманітних платформах, створення цікавих домашніх завдань з метою активного залучення учнів до вивчення найрізноманітніших тем з географії, підвищують інтерес до навчання.

Адже станом на зараз, світ досить відрізняється від того, що було раніше. Кожна сучасна дитина має доступ до гаджетів та активно ними користується, не говорячи вже про інтернет та його джерела. Тому основне завдання школи та вчителів полягає у знаходженні та пристосуванні до новітніх технологіях, підбір якісного матеріалу що є актуальним для сьогодення. Розробити урок, де йде відходження від традиційного уроку, але не на зовсім, що повинен бути цікавим, не одно типовою начиткою, з використанням різних онлайн ресурсів та технічного обладнання.

Існують також ряд проблем через перехід від традиційного до інноваційного уроку: діти зовсім не хочуть запам'ятовувати матеріал, не хочуть логічно та критично мислити, бо на їх думку, краще запитати в інтернет джерелах, можуть натрапити на недостовірну або стару інформацію, перестати взагалі навчатись чи щось виконувати. Тому вчителі повинні на це звертати увагу, допомагати шукати якісну інформацію та залучати дітей до активного пізнавального процесу.

Для удосконалення навчально-методичного та технічно-матеріального забезпечення потрібно:

- Актуалізація підручників, посібників відповідно до навчальної проблеми, до нової інформації, адже діють постійно глобальні зміни в різних країнах світу та самого світу;
- Вчителям треба постійно мати посібники з оновленою інформацією;
- Зошити для практичних створені відповідно до навчальних програм з цікавими завданнями;
- В кабінетах географії повинні висіти схеми та малюнки, задля того щоб учнів запам'ятовування навчального матеріалу, щоб головне було постійно під рукою і краще коли базові поняття та схеми будуть завжди поруч з учнями;
- Важливими залишаються і карти з географії: фізичні та політичні; України та світу; від дрібномасштабних до великомасштабних. Щоб учні мали змогу розуміти масштаби, вивчати світ, вивчати номенклатуру. Картографічні матеріали є досить цінним атрибутом та використовуються на кожному уроці географії. І якщо раніше карти були переважно тільки надруковані, то зараз більш переходять на карти онлайн, більшість користується у телефонних додатках. Вони швидко оновлюються, та не мають нагальної потреби у роздрукуванні. Тому у вчителя повинні бути як і роздруковані карти, атласи, а і мати та опанувати додатки для створення і показу онлайн карт. Саме це є очевидним плюсом для учнів 6 та 11 класів для вивчення та повторення є саме розробка, виконання тестових завдань в певних додатках;
- Мати для учнів збірники певних завдань, ігор для різних класів, для проведення різних типів уроків географії або для певних самостійних робіт;

- Вчителі повинні мати матеріали, розробки уроків на різних сайтах задля урізноманітнення уроків;
- У кожному кабінеті географії повинні бути відповідні географічні моделі для демонстрації під час уроку: глобус, модель Сонячної системи, макети рельєфу, макети природних явищ;
- Також для проведення лабораторних та практичних робіт у кожному кабінеті повинне бути певне обладнання, за допомогою якого, урок стане набагато зрозумілішим та цікавим. Термометри, барометри, компас, колекція мінералів та гірських порід.

Заклади освіти повинні бути забезпечені проекторами, комп'ютерними засобами, інтернетом, адже як зазначалось вище, всі вчителі повинні поступово переходити до інноваційного уроку, створення презентацій, показ онлайн карт, демонстрації відео та певних об'єктів, явищ, для цього всього потрібно обладнання, навіть для розробки проектів учнями та демонстрації результатів треба комп'ютерне забезпечення з інтернетом та проектором. Не менш важливі географічні прилади та моделі для практичних та лабораторних робіт, оновлені підручники, зошити.

На сьогодні в Україні існує ряд проблем через повномасштабне вторгнення, багато хто знаходиться на онлайн навчанні або навчається офлайн, в школі, але з тривогами часто ходять в укриття, також існує проблема у відключенні світла. Навчання через подібні проблеми не може бути досить ефективними, але вчителі повинні надавати учнями знання. Для тих хто навчається онлайн – демонстрація їм презентації, у вчителів повинні бути електронні підручники та атласи, те саме і стосується учнів, це в свою чергу полегшить вивчення географії, розробка тестових завдань в різних застосунках. Якщо говорити про навчання офлайн, коли лунає тривога і всі спускаються в укриття, яке повинно бути обладнання до проведення уроків, мати технічне забезпечення та навчально-методичне забезпечення, вчителі

повинні мати матеріали для проведення уроку в укритті, також повинні бути готові до відключень світла, тим самим проводити урок традиційно.

Тим самим, можна зробити висновок, що Україна вже давно могла перейти на інноваційні уроки, з оновленою програмою, до яких розроблені підручники, зошити, посібники, методичні матеріали, закупити всі необхідні технічні обладнання, що дали б змогу проводити захопливі, особливі уроки географії, але через повномасштабне вторгнення, відключення світла, не всі можуть цим забезпечити, створити та отримати певні матеріальне обладнання та технічну базу. Тому головне завдання закладів освіти – максимально заповнити кабінети та укриття матеріально-технічним та навчально-методичним забезпеченням.

Висновок до розділу 2

У сучасних умовах освітнього середовища, кабінет географії створений не тільки для вивчення самого предмета, а й для утворення цілісної картини світу. В розвинених країнах світу, навчання є досить важливим та суворим в житті, тому для цього приділяється багато часу, ресурсів та значення. В кожній країні є свої правила щодо створення географічного освітнього середовища.

В Україні, попри наявність низки проблем, також можна побачити поступове покращення кабінетів географії. Багато кабінетів вже оснащені технічним обладнанням задля кращого проведення уроків. Майже всі кабінети мають навчально-методичне забезпечення, але на жаль, не все оновлене до актуальної інформації. Всі кабінети мають карти для вивчення об'єктів. Деякі кабінети мають колекції мінералів та гірських порід, глобуси, але, на жаль, цим забезпечені не всі.

Забезпеченням та створенням відповідних умов лежить на плечах Міністерства освіти і науки, закладів освіти та вчителів географії, адже кабінети географії повинні відповідати вимогам сучасного навчання. Удосконалення навчально-методичного та матеріально-технічним

забезпеченням є пріоритетним завданням провідників освіти. Бо з забезпеченням, у учнів сприяє зростання мотивації до навчання, цікавість до вивчення предмету, поглиблення знань, а для вчителя – більш легше проведення уроку та зацікавлення учнів до вивчення.

ВИСНОВКИ

Ми у роботі досліджували тему «Кабінет географії як складова проектування географічного освітнього середовища». Перед нами була поставлена мета щодо дослідження поглядів до понять «освітнє середовище» та «географічне освітнє середовище», також оцінити кабінети географії, їх роль, функції та значення у розвинутих країнах світу та в Україні, а також розробити рекомендації, як саме можна удосконалити кабінети географії в Україні.

Освітнє середовище – саме та місцевість, де учні знаходяться постійно під час освітнього навчання у навчальних закладах. Це те що оточує учнів, та впливає на успішність навчання кожного з них. Якщо саме говорити про географічне освітнє середовище – то це оточення певне для учнів, щоб проводити уроки географії в комфортному середовищі з доступними навчальними матеріалам та технічним обладнанням для якісного вивчення географії.

Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення є досить важливими компонентами у сучасному світі освіти. В ході написання роботи, були проведені декілька досліджень : аналіз понять «освітнє середовище» та «географічне освітнє середовища», дослідження кабінетів географії у розвинених країнах світу, дослідження стану кабінетів в Україні, опитування учнів з приводу їх кабінету географії в школі та створення рекомендації з приводу покращення навчально-методичного та технічно-матеріального забезпечення.

Робота присвячена комплексному аналізу географічного освітнього середовища та спроби рекомендації вдосконалення кабінетів географії. Отже, в умовах ситуації в якій зараз знаходиться Україна, важко мати змогу покращити увесь комплекс забезпечення. Але важливо спрямувати зусилля на створення якісних географічних кабінетів, де будуть усі базові потреби. Інвестиції в ці забезпечення принесуть значне покращення навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрос М.Є. Модель управління розвитком інформаційно-комунікаційної компетентності керівника закладу загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання. *Цифрові технології в освітньому процесі закладів освіти*: зб. матеріалів VII Всеукраїнської інтерактивної науково-практичної конференції / упоряд. Н. А. Басараба; за ред. А. Л. Черній, І. В. Вєтрова. Рівне : РОІППО, 2019. С. 6-14.
2. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021.
3. Братко М. В. Управління професійною підготовкою фахівців в умовах Університетського коледжу: теоретичний аспект. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2016. № 7 (3). С.9-16
4. Будник О. Етновиховне середовище педагогічного навчального закладу: теоретико-методологічний аспект. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2012. № 5. С. 175-184.
5. Гонтаровська Н. В., Теоретичні та методичні засади створення освітнього середовища як фактору розвитку особистості школяра. Київ, 2012р
6. Гонтаровська Н. Концептуальні засади створення інноваційного освітнього середовища. *Педагогіка і психологія*, 2010. № 1. С. 75-85
7. Єжова О. О. Формування ціннісного ставлення до здоров'я учнів професійно-технічних навчальних закладів: монографія. Суми: Вид-во «МакДен», 2011. 412 с
8. Заболотна А. Г., Ільченко Н. В. Інформаційне освітнє середовище як складова підготовки кваліфікованих фахівців. Формування сучасного освітнього середовища: теорія і практика: Збірник наукових праць / За ред. Н.В. Ільченко та ін. Ірпінь, 2020. С. 5-9.

9. Касіяник І.П., Мисько В. І. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017. 214 с.
10. Ковалевська Н., Пасічніченко А. Сучасні уявлення про освітнє середовище як психолого-педагогічний феномен. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2016, № 9 (63). С. 50-61.
11. Концепція Нової української школи.
[URL:http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/](http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/)
12. Мартинюк Т. С. Сучасний кабінет географії – простір діяльнісної співпраці. Український педагогічний журнал, 2016. № 1. С. 83-94.
13. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проектування : навч.-метод. посібник / О. Д. Рейпольська, І. М. Гудим, Л. І. Зайцева, І. В. Луценко, В. О. Луценко, Г. Г. Цветкова ; за ред. О. Д. Рейпольської. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 222 с.
14. Остапенко Л.М. Освітнє середовище як впливовий чинник успішної самореалізації здобувача освіти. Формування сучасного освітнього середовища: теорія і практика: Збірник наукових праць / За ред. Н.В. Ільченко та ін. Ірпінь, 2020. С. 13-15.
15. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти: посібник для вчителів і методистів початкового навчання. 3-є вид., без змін. Київ. 226 с.
16. Семенова О.В. Актуальні аспекти формування освітнього середовища при запровадженні змішаного навчання. Державний навчальний заклад «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту». Запоріжжя, 2021. 29 с.
17. Семенова Р.О. Концептуальні основи побудови освітнього середовища для обдарованих дітей та молоді у вітчизняній науці. Освітнє середовище як чинник становлення обдарованої особистості: монографія. Київ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. С. 23–51.

18. Яким має бути кабінет географії в сучасній школі. Оснащення шкіл. Кабінет географії в школі: один клас, дві локації. URL: <https://b-pro.com.ua/statti/kabinet-geografii-v-shkoli-odin-klas-dvi-lokacii>

19. Donert, K. Aspects of the State of Geography in European higher education. TUNING Geography: a report of findings and outcomes. Liverpool: HERODOT Network Liverpool Hope University Hope Park, 2007. 53 p

20. Hogan A. Digital Technologies and the Senior Geography Classroom: Teachers' Perceptions of the Impact on Teaching and Learning. Dissertation: Auckland University of Technology, 2021. 99 p.

21. International Charter on Geographical Education. (2016). URL: <http://www.igu-cge.org/2016-charter/>

22. Sukhomlynskyi V. O. Rozмова z molodym dyrektorem shkoly [Talk to a Young School Principal] / V. O. Sukhomlynskyi // Vybr. tvory: V 5-ty t. – K.: Rad. shk., 1977. – Т.4. – s. 393–626. (in Ukrainian)

23. [file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0/Downloads/iryna_polishchuk,+%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE+%D0%9E+%D0%91.%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0/Downloads/iryna_polishchuk,+%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE+%D0%9E+%D0%91.%20(2).pdf)

24. <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19451/1/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%94%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5%20%D1%8F%D0%BA%20%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%20%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%E2%80%99%D1%8F.pdf>

25. <http://kosiv-rmk.edukit.if.ua/Files/downloads/%D0%A8%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D>

[0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%BA%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%B8.pdf](#)

26. <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/168638/168429>

27. http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/77/part_2/5.pdf

28. http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pednauk_2016_9_7

[bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=pednauk_2016_9_7](#)

29. http://www.yahotyn-school3.edukit.kiev.ua/informaciya_pro_zaklad/virtualjna_baza_navchaljnih_kabinativ/kabinet_geografii_mosjpan_t_b/

[school3.edukit.kiev.ua/informaciya_pro_zaklad/virtualjna_baza_navchaljnih_kabinativ/kabinet_geografii_mosjpan_t_b/](#)

30. <https://b-pro.com.ua/statti/kabinet-geografii-v-shkoli-odin-klas-dvi-lokacii>

[lokacii](#)

31. <https://didacta.ua/uk/42-kabinet-geografiyi>

32. https://geografiakolifks.blogspot.com/p/blog-page_42.html

33. <https://geografijamercuriy.jimdofree.com/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/%D0%BA%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B5%D1%82-%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97/#:~:text=%D0%93%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B5%D1%82%20%E2%80%93%20%D1%86%D0%B5%20%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%B5,%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D1%83%D1%8E%D1%82%D1%8C%20%D0%B5%D1%84%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%B2%D0%B8%D0%B2%D1%87>

[82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5-](#)

[%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD](#)

[%D1%8F/%D0%BA%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B5%D1%82-](#)

[%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%](#)

[D1%97/#:~:text=%D0%93%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1](#)

[%84%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%B0%](#)

[D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B5%D1%82%20%E2%80%93%20%D1%86%](#)

[D0%B5%20%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB](#)

[%D1%8C%D0%BD%D0%BE%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D0](#)

[%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%B5,%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0](#)

[%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D1%83%D1%8E%D1%82%D1%8](#)

[C%20%D0%B5%D1%84%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0](#)

[%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%](#)

[D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%B2%D0%B8%D0%B2%D1%87](#)

[%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.](#)

34. [https://geozav.jimdofree.com/%D0%BA%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B5%D1%82-](#)

[%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97/](#)

35. [https://gut.licey.org.ua/bezpechne-osvitne-seredovische-08-18-12-02-03-2023/](#)

36. [https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ukrpj_2016_1_7](#)

37. [https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2023/08/04/Lyst.MON-1.11479-23.vid.03.08.2023-1.pdf](#)

38. [https://olesja-guru.blogspot.com/p/blog-page_24.html](#)

39. [https://oplatforma.com.ua/article/2614-bezpechne-osvtn-seredovishche-zakladu-osvti](#)

40. [https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5#:~:text=%D0%A1%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%94%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A9%D0%95%2C%20%D0%B0%2C%20%D1%81,%D1%96%20%D0%BC%D0%B0%D1%8E%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D0%B5%D0%B2%D0%BD%D1%96%20%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%3B%20%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0.](#)

41. [https://sqe.gov.ua/bezpechne-osvitnie-seredovishhe-novi-vim/](#)

42. [https://sqe.gov.ua/yaka-rol-organiv-miscevogo-samovryadu/#:~:text=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%94%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5%20%E2%80%94%20%D1%86%D0%B5%20%D](#)

[1%81%D1%83%D0%BA%D1%83%D0%BF%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%83%D0%BC%D0%BE%D0%B2,%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.](#)

43. <https://stezhynka.com/bezpechne-osvitnye-seredovishhe/>

44. <https://studfile.net/preview/9271862/page:6/>

45. <https://vo.voloshynivka.in.ua/osvita/kabinety/1218-geografiya.html>

46. <https://vseosvita.ua/library/embed/0100f0e0-fc58.docx.html>

47. <https://vseosvita.ua/library/metodicni-materiali-dokumentacia-kabinetu-geografii-359127.html>

48. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

49. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0410-20#Text>

50. <https://zoryanvk.wordpress.com/%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%94-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5/>

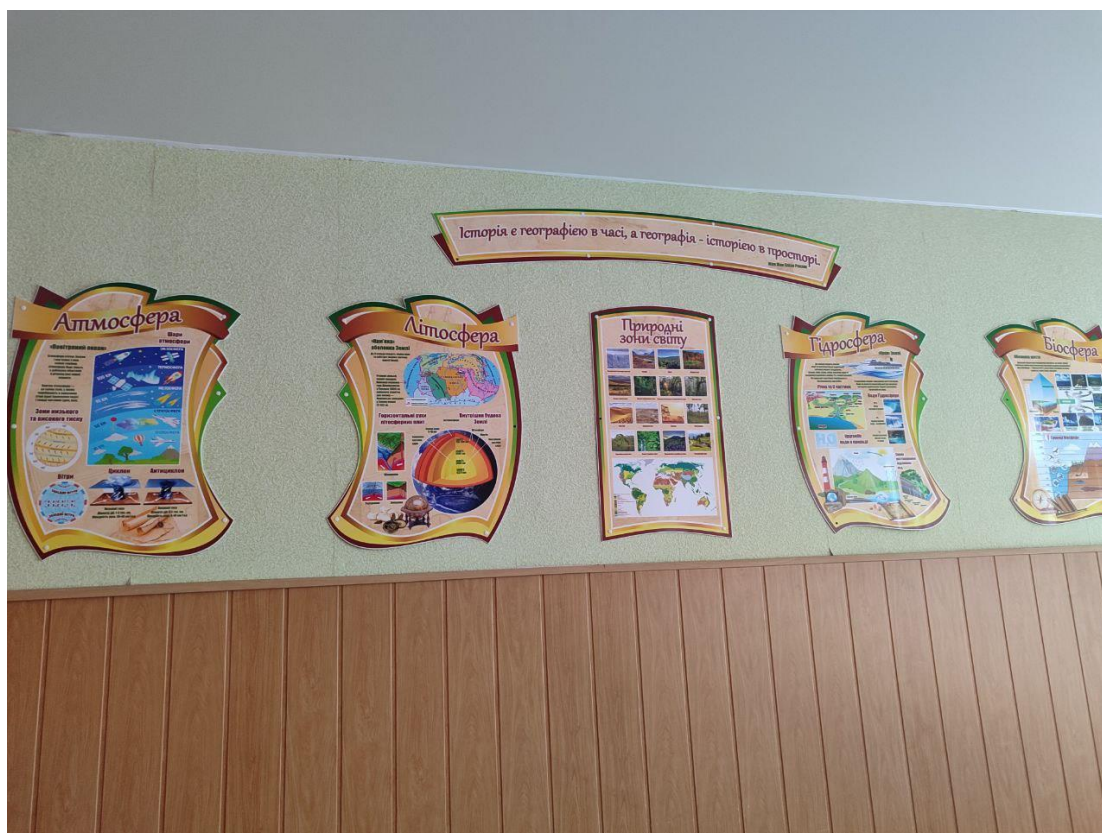
Додатки

Кабінет географії Криворізького ліцею «Гранд»

Кабінет географії Криворізького ліцею № 35 «Імпульс»

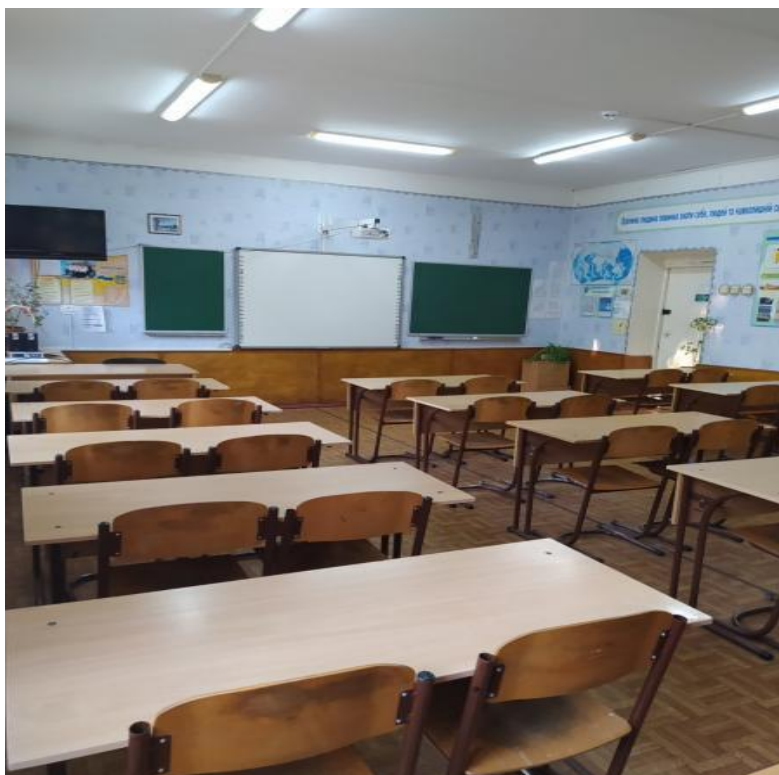

Додаток В

Кабінет географії комунального закладу Київської обласної ради «Київський обласний ліцей фізкультури і спорту»

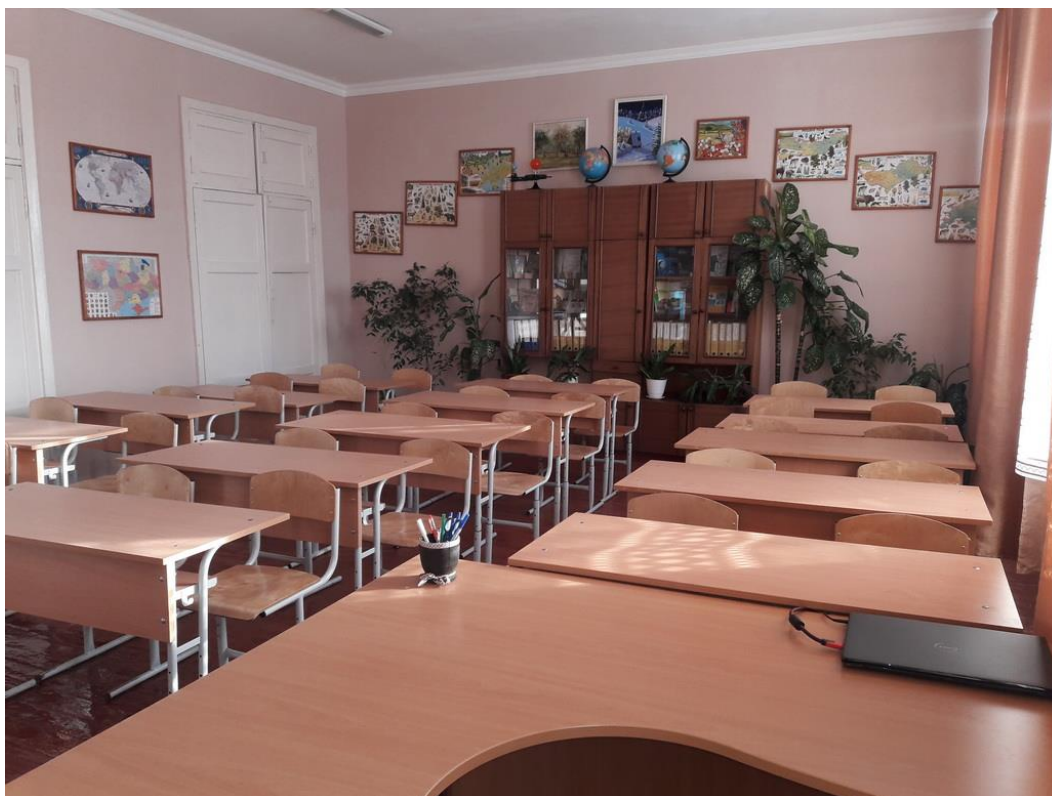

Кабінет географії Яготинського ліцею № 3

Додаток Г

Кабінет географії опорного закладу освіти «Волошинівська гімназія імені
героя України Руслана Лужевського»

Документ про апробацію результатів дослідження

Міністерство освіти і науки України
Комунальний заклад освіти "Криворізький ліцей "Гранд"
Дніпропетровської обласної ради»

Апробація результатів дослідження

Цей документ даний Радівіловій Олександрі Сергіївні в тому, що вона проходила педагогічну практику в комунальному закладі освіти "Криворізький ліцей "Гранд" Дніпропетровської обласної ради» з 30.09.2024 по 27.10.2024. Під час цієї практики проводила апробацію свого кваліфікаційного дослідження "Кабінет географії як складова проектування географічного освітнього середовища".

Директор
Вікторія Дорота

